DZIEŃ OTWARTY NOTARIATU 2022

Porozmawiaj z notariuszem,
jak ochronić majątek
rodziny oraz firmy

26/11/2022 w godz. 10:00-16:00

UMOWA MAJĄTKOWA MAŁŻEŃSKA („INTERCYZA") – DOBRE ROZWIĄZANIE NA DYNAMICZNE CZASY?

Coraz większą popularność zyskują w Polsce umowy, w których małżonkowie postanawiają, że w ich małżeństwie obowiązywać będzie ustrój rozdzielności majątkowej. Wymaga to zawarcia, w formie aktu notarialnego, małżeńskiej umowy majątkowej.

KIEDY MAJĄTEK W MAŁŻEŃSTWIE JEST WSPÓLNY?

W przypadku małżeństw podlegających prawu polskiemu zasadą jest, że z chwilą zawarcia małżeństwa powstaje między małżonkami z mocy ustawy wspólność majątkowa jako tzw. wspólność ustawowa. Obejmuje ona przedmioty majątkowe nabyte w czasie jej trwania przez oboje małżonków lub przez jednego z nich. Stanowią one tzw. majątek wspólny. Wyjątki od objęcia składników nabytych przez jedno lub oboje małżonków majątkiem wspólnym reguluje wyliczenie z art. 33 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego obejmujące m.in. przedmioty nabyte przed powstaniem wspólności, przedmioty nabyte tytułem dziedziczenia, zapisu lub darowizny (chyba że spadkodawca lub darczyńca inaczej postanowił) czy prawa majątkowe wynikające ze wspólności łącznej podlegającej odrębnym przepisom.

JAK ZMIENIĆ WSPÓLNOŚĆ USTAWOWĄ?

Może się jednak okazać, że w konkretnym wypadku ustrój taki nie będzie dogodnym dla małżonków. Na przykład w sytuacji, kiedy prowadzisz działalność gospodarczą wymagającą – zwłaszcza w obecnych, dynamicznych czasach – większej elastyczności w zakresie dysponowania majątkiem, dla jej sprawnego funkcjonowania dogodniejsze mogłoby być poddanie tych stosunków innemu uregulowaniu. Co wtedy?

Prawo pozwala na rezygnację z ustawowego reżimu majątkowego. Dokonać tego można poprzez umowę zawartą w formie aktu notarialnego. W drodze umowy majątkowej małżeńskiej możecie wspólność ustawową rozszerzyć lub ograniczyć albo ustanowić rozdzielność majątkową lub rozdzielność majątkową z wyrównaniem dorobków. Co więcej, umowa taka może także poprzedzać zawarcie małżeństwa – wówczas już od samego początku trwania związku małżeńskiego stosunki majątkowe podlegać będą wybranemu ustrojowi.

Pamiętaj! Można powoływać się względem innych osób na umowę majątkową małżeńską, gdy jej zawarcie oraz rodzaj były tym osobom wiadome. Oznacza to, że występując po jej zawarciu w obrocie gospodarczym, powinieneś informować swoich kontrahentów o obowiązującym w Twoim małżeństwie ustroju majątkowym.

KONSEKWENCJE MODYFIKACJI WSPÓLNOŚCI USTAWOWEJ

Modyfikacja (rozszerzenie lub ograniczenie) wspólności ustawowej spowoduje, że w przyszłości w skład majątku wspólnego będą wchodzić określone kategorie składników majątkowych, które w normalnej kolei rzeczy stanowiłyby majątek osobisty lub też przeciwnie – składniki, które stanowiłyby majątek wspólny, nie będą nim objęte, w zależności od tego, czy dokonacie rozszerzenia, czy ograniczenia wspólności majątkowej.

W przypadku rozdzielności majątkowej każdy z małżonków zarządza samodzielnie swoim majątkiem, zachowując zarówno majątek nabyty przed zawarciem umowy, jak i majątek nabyty później. Oznacza to, że relacje majątkowe małżonków pozostających w ustroju rozdzielności są zasadniczo podobne do sytuacji osób, które nie pozostają w związku małżeńskim.

Pamiętaj! Ustanowienie rozdzielności majątkowej nie wpływa na dziedziczenie między małżonkami. Jeśli zatem chcesz pozbawić małżonka prawa do pozostałego po Tobie majątku, konieczne jest sporządzenie testamentu lub sporządzenie umowy o zrzeczenie się dziedziczenia. Ponadto jeśli przed ustanowieniem rozdzielności zgromadziliście jakieś składniki w majątku wspólnym, potrzebne będzie dokonanie jego podziału. Należy dokonać tego z zachowaniem formy właściwej dla obrotu określonymi składnikami (przykładowo, aby podzielić się nieruchomością, będziecie musieli udać się do notariusza).

ROZDZIELNOŚĆ MAJĄTKOWA Z WYRÓWNANIEM DOROBKÓW

Ciekawym rozwiązaniem, opartym o wzorce z innych porządków prawnych, jest ustrój rozdzielności majątkowej z wyrównaniem dorobków. W razie jego przyjęcia małżonkowie samodzielnie zarządzają swoimi majątkami i zachowują w tym zakresie pełną niezależność, ale po ustaniu rozdzielności majątkowej czy po ustaniu małżeństwa w ogóle drugi małżonek może zażądać tzw. wyrównania dorobków, czyli zapłaty lub przeniesienia praw celem zrównoważenia sytuacji majątkowej obojga małżonków. To rozwiązanie może być przydatne zwłaszcza gdy wskutek podziału obowiązków przyjętego w danej rodzinie jeden z małżonków skupia się na prowadzeniu działalności gospodarczej, wobec czego potrzebuje stosownej elastyczności w zakresie zarządu majątkiem, ale pragnie zapewnić drugiemu możliwość zażądania „podzielenia się sukcesem majątkowym", np. w sytuacji ustania związku małżeńskiego.

Co ważne, raz zmodyfikowany ustrój majątkowy nie znaczy, że pozostanie on taki na zawsze. Umowa majątkowa małżeńska może bowiem być zmieniona lub rozwiązana. W razie jej rozwiązania w czasie trwania małżeństwa powstaje między małżonkami wspólność ustawowa, chyba że strony postanowiły inaczej.

Zapytaj swojego notariusza o umowy majątkowe małżeńskie.

PARTNER STRATEGICZNY

PZU